

Opetus- ja kulttuuriministeriö
kirjaamo@minedu.fi

Viite: OKM/4/500/2012

LAUSUNTO KOSKIEN OKM:N EHDOTUSTA AMMATILLISEN KOULUTUKSEN
JÄRJESTÄJÄKOHTAISISTA OPISKELIJAMÄÄRISTÄ VUOSILLE 2014-2016

Opetus- ja kulttuuriministeriö antoi 27.3.2013 ehdotuksen ammatillisen koulutuksen järjestäjäkohtaisista opiskelijamääristä vuosille 2014-2016.

Nykyinen ammatillisen koulutuksen järjestäjäkenttä on monimuotoinen ja koulutusta järjestävät yksityiset koulutuksen järjestäjät, kuntayhtymät, kunnat ja valtio. Yksityiset koulutuksen järjestäjät ovat osakeyhtiöitä, rekisteröityjä yhdistyksiä tai säätiöitä. Ne hoitavat laissa määriteltyä, OKM:n lupaan perustuvaa koulutustehtävää ja toiminta perustuu julkiseen rahoitukseen. Yksityisten koulutuksen järjestäjien rahoitus on käytännössä koulutukseen korvamerkittyä eikä toimintaa saa järjestää taloudellisen voiton tavoittelemiseksi.

Sivistystyönantajat ry haluaa kiinnittää opetus- ja kulttuuriministeriön huomion opiskelijamäärävähennysten suhteelliseen kohdistumiseen ja sen vaikutuksiin.

Vähennysehdotukset kohdistuvat erityisesti yksityisiin koulutuksen järjestäjiin

Tarkasteltaessa opiskelijamäärien vähennyksiä suhteutettuna oppilaitoksen kokonaisopiskelijamääriin, yksityisten koulutuksen järjestäjien vähennysten valtakunnallinen keskiarvo on -19 %, kun se julkisilla koulutuksen järjestäjillä on -13 %. Laskettaessa vähennysten määrät yhteen, yksityisillä koulutuksen järjestäjillä valtakunnallinen vähennys on -13 % ja julkisilla -8 %.

Kun vähennyksiä tarkastellaan tulosrahoituksessa käytettyjen koulutuksen järjestäjien kokoluokkien mukaisesti, käy ilmi, että suurten monialaisten koulutuksen järjestäjien kokoluokassa vähennys on -7 % vuoden 2013 opiskelijamääriin suhteutettuna. Muiden monialaisten kokoluokassa vähennys on -23 %, yksialaisten kokoluokassa -16 % ja alle 45 opiskelijan kokoluokassa -21 % vuoden 2013 opiskelijamääriin suhteutettuna.

Yllä oleva tarkastelu osoittaa, että nyt ehdotetut opiskelijamäärien suhteelliset vähennykset kohdistuvat selkeästi yksityisiin ja kooltaan pienempiin koulutuksen järjestäjiin. Ratkaisua ei ehdotuksessa kuitenkaan perustella, vaikka prosentuaalisesti suurilla leikkauksilla vaarannetaan pienten koulutuksen järjestäjien toimintaedellytykset.

Laadukasta koulutusta on mahdollista tuottaa eri tavoin

Jos vähennykset toteutetaan OKM:n ehdottamalla tavalla, Sivistystyönantajat ry on huolissaan niiden vaikutuksista ammatillisen koulutuksen ja sen järjestäjäkentän monimuotoisuuteen. On sekä opiskelijan mutta myös yhteiskunnan ja työelämän edun mukaista, että ammatillisen koulutuksen tarjonta on monipuolista. Erityyppisten koulutuksen järjestäjien olemassaolo turvaa opiskelijan valinnan mahdollisuuden, erilaisten tarpeiden huomioimisen sekä positiivisen laatukilpailun koulutuksen järjestäjien kesken.

Laadukasta koulutusta on mahdollista tuottaa eri tavoin. Esimerkiksi ammatillisen koulutuksen tulosrahoitusta tarkasteltaessa ei löydy tilastollisesti merkitsevää yhteyttä tulosindeksiin ja koulutuksen järjestäjän koon tai juridisen muodon välillä.

Ehdotuksen perusteet ovat riittämättömät

Sivistystyönantajat ry haluaa kiinnittää huomion siihen, että ehdotuksen perusteena käytetty aluekohtainen nuorisoiäluokkien tarkastelu tuo vain yhden näkökulman. Mahdolliset muut ehdotuksen valmistelussa käytetyt perustelut eivät käy materiaaleista ilmi.

Ehdotus ei huomioi tiettyjen koulutuksen järjestäjien tehtävien valtakunnallista luonnetta. Koulutuksen järjestäjiä, jonka opiskelijat ovat myös muualta kuin lähialueelta, ei voida tarkastella suhteessa alueellisen nuorisoiäluokan kokoon. Tämä vaarantaisi erityisesti pienten alojen osaavan työvoiman saatavuuden.

Osalla koulutuksen järjestäjistä on lupa useampaan koulutustehtävään ja ammatillinen peruskoulutus muodostaa vain osan toiminnasta. Koulutuksen järjestäjiä tulee kuitenkin tarkastella kokonaisuutena. Ammatillista peruskoulutusta koskevat leikkaukset vaikuttavat koulutuksen järjestäjien toimintaan kokonaisuudessaan, mukaan lukien nuorisotakuun toteuttaminen.

Opiskelijamäärien vähennykset, yksikköhintojen leikkaukset sekä indeksien jäädyttäminen (OKM:n kirje 12.5.2012) muodostavat yhdessä erittäin haastavan tilanteen ammatillisen koulutuksen saatavuuden ja laadukkaan toteuttamisen kannalta. Nyt tehdyillä ehdotuksilla ei tulisi kuitenkaan vaarantaa eri alojen osaavan työvoiman saatavuutta, opiskelijan valinnan vapautta tai koulutuksen järjestäjäkentän tasa-arvoisuutta ja monipuolisuutta.

Sivistystyönantajat ry

Minna-Marika Lindström
johtava asiantuntija

Riikka Vataja
elinkeinopoliittinen asiantuntija